ספרא — פרק כא

ספרא · להדפסה · מבית דוד

[א] "וכפר עליו הכהן..." מה תלמוד לומר? מנין אתה אומר שאם בא לידו ספק חלב ודם ונותר ופגול בהעלם אחד – מנין שחייב על כל אחת ואחת? תלמוד לומר "שגגתו". בא לפניו [ספק חלב ולא ידע, ספק חלב] ולא ידע – מנין שאינו חייב אלא אחת? תלמוד לומר "אשר שגג". בא לפניו ספק חלב וידע, ספק חלב וידע – רבי אומר כשם שמביא חטאת על כל אחת ואחת כך מביא אשם תלוי על כל אחת ואחת.

[ב] ר' אלעזר בר' שמעון ור' שמעון בר' יהודה אמרו משום ר' שמעון, אינו חייב אלא אחת שנאמר "על שגגתו אשר שגג והוא לא ידע". "והוא לא ידע" – פרט לשאמרו לו אחרים. יכול אף על פי שאינו מכחיש? תלמוד לומר (ויקרא ד, כג) (שם, כח) "או הודע אליו חטאתו..והביא"."והוא לא ידע ונסלח לו" – הא אם ידע אין מתכפר לו. הא למה הדבר דומה? לעגלה ערופה, שאף על פי שנתערפה ואחר כך נמצא ההורג – הרי זה יהרג.

[ג] "אָשָׁם הוּא אָשֹׁם אָשַׁם" מה תלמוד לומר? מנין אתה אומר הביא אשם תלוי, שחטו וזרקו את דמו, ואחר כך נודע לו שחטא או נודע לו שלא חטא – מנין שמותר באכילה? תלמוד לומר "אָשָׁם". יכול אף על פי שלא נזרק הדם? תלמוד לומר "הוּא". מה יעשה לו? הדם ישפך והבשר יצא לבית השריפה. נזרק הדם – יאכל הבשר. ר' יוסי אומר אפילו הדם בכוס – יזרק והבשר יאכל.

[ד] יכול אף על פי שלא נשחט? תלמוד לומר "אָשָׁם". מה יעשה לו? יצא וירעה בעדר, דברי ר' מאיר. וחכמים אומרים ירעה עד שיסתאב, וימכר, ויפלו דמיו לנדבה. ר' אליעזר אומר יקרב. שאם אינו בא על חטא זה הרי הוא בא על חטא אחר.

[ה] "אָשָׁם..ליהו"ה" – יכול יפול כולו לבדק הבית? תלמוד לומר (ויקרא ה, טו) 'אשם לכהן'. יכול ינתן כולו לכהן? תלמוד לומר "אָשָׁם...ליהו"ה". הא כיצד? מותר אשמות נופל לנדבה וילקח בהם עולות – הבשר לשם והעורות לכהנים.

[ו] אין לי אלא מותר אשמות; ומנין מותר חטאות? מותר עשירית האיפה? מותר קיני זבים, קיני זבות, וקיני יולדות? ומותר קרבנות נזיר ומצורע? (והמקדיש נכסיו ויש בהם דברים הראוים למזבח – יינות, שמנים וסלתות ועופות –) מנין שימכרו לצרכי אותו המין ויביא בדמיהם עולות? תלמוד לומר "אָשֹׁם אָשַׁם". זה הכלל: כל שהוא בא משום חטא ומשום אשמה – ילקח בו עולות; הבשר לשם והעורות לכהנים. זה מדרש דרש יהוידע כהן גדול: "אָשָׁם הוּא אָשֹׁם אָשַׁם לה'" – נמצאו שני כתובים קיימים – 'אשם לשם' (שם, טו) ו'אשם לכהן' (שם, יח). ואומר (מ"ב ב, יב) "כֶּסֶף אָשָׁם וְכֶסֶף חַטָּאוֹת לֹא יוּבָא בֵּית יְהוָה לַכֹּהֲנִים יִהְיוּ".

[ז] מנין לאשם שפחה חרופה לא יביא אלא בכסף שקלים? תלמוד לומר "אָשָׁם". אי "אשם", יכול שאני מרבה אף אשם נזיר ומצורע? תלמוד לומר "הוּא". ומה ראית לרבות אשם שפחה ולהוציא אשם נזיר ואשם מצורע? אחר שריבה הכתוב, מיעט. מרבה אני אשם שפחה חרופה שהוא איל, ומוציא אני אשם נזיר ומצורע שאינו איל.